

טורי נגיי דויד

8086

בן פאני ויוסף

נולד ב- 1924

התגייס לצה"ל ב- 1948

שרת בגדוד "ברק" (12)

נפל ב- 6.5.1948

על יד בית קשת.

נג'י דוד,

בן פאני ויוסף, נולד בשנת 1924 בעיר פטרושאני, דרום טרנסילבניה, רומניה. בן-יחיד ומפונק למשפחת בעל-מלאכה אמיד. בשנות לימודיו בגימנסיה הצטרף לתנועת הנוער הציוני "הבונים" והיה מראשי פעיליה בספורט (היה כדורגלן מעולה) ובפעולות תרבותיות וחברתיות. עם השתלטות המשטר הנאצי הזר והמקומי ("משמר הברזל") בראשית מלחמת-העולם השנייה, נלקחו הוריו למחנה-מעצר והוא הועבר למחנה עבודת-פרך. דויד הצטרף למחתרת האנטי-נאצית ובמשך 4 שנים היה מטובי פעיליה. כגמול על שירותו נתמנה אחרי שחרור רומניה לקצין-משטרה בעיר הגדולה טימישוארה. לאות תודה על ההכרה המעשית בזכויותיו התמסר בלב ונפש לפעילות במפלגה הקומוניסטית ופעל ביד חזקה נגד אנשי הריאקציה. על רקע זה התנגש פעם עם חברו לעבודה, קצין רומני שאמר לו: "אתה תפקד על יהודיך ולא על הרומנים שלנו, כי למרות הכל הן תודה שנולדת יהודי". מלים אלה הבהירו לו את מצבו האמיתי. ואת חוסר האפשרות להימלט מהגורל היהודי על-ידי שינוי עמדה רעיונית. דויד התקשה למצוא דרך חזרה אל חבריו מלפנים בתנועה הציונית, אך לבסוף, לאחר שהכירו שהחרטה על סטייתו הרעיונית היא חרטה כנה, נתקבל לתנועת "גורדוניה" ויצא עם חבריו ב"נתיב הבריחה" לאיטליה. שם שהה שנה וחצי, הפליג באוניית-מעפילים, נשלח עם נוסעיה לקפריסין ואחרי תשעה חודשים של מעצר במחנה הגיע ארצה בחודש אפריל 1947. כאן נתקבל לעבודה בבית-החרושת "אתא" והיה מטובי הכדורגלנים ב"הפועל" כפר אתא.

לפעולה זו גויסו נוסף על אנשי הגדוד, יחידות מישובי הגליל-התחתון ומשקי עמק-הירדן ומעט גם מעמקי-זרעאל. בשעות אה"צ רוכזו האנשים בבסיסי היציאה. הם אורגנו במחלקותיהם ולכל אחד הוקצה תפקידו המיוחד. מיד לאחר כך הוסעו המכוניות לעמדות ההערכות. לא את כולם הלם החגור, והתחמושת לא הספיקה. חלק מן האנשים לא התאים מבחינת הגיל לפעולה מסוג זה, וביחוד ירודה היתה רמת אימוניהם.

*

ההתקפה התפתחה במהירות למעלות השחר. תוך הסתערות עזה נכבש הכפר הערבי סג'רה ע"י שתי מחלקות. שרידי כוחות האויב נמלטו. בהניחם בכפר עשרות הרוגים. הכוחות, שתקפו את שבט הזבה, הצליחו אף הם להפתיע את הערבים. רבים נפגעו בעודם על יצועם, ורבים נמלטו לעבר נצרת ודבוריה. ואלו בכוחותינו לא היו נפגעים כלל. כוחותינו, שריתקו את לוביה, פעלו מגבעותיה הצפוניות של סג'רה, חסמו במכוונה ומרגמת 3" את מורדות הכפר הגדול ומנעו את הכוחות הרבים שבו מלחוש לעזרת הערבים הנתקפים בסג'רה.

בשעה 8.00 לערך התפתחה התקפת-נגד גדולה של האויב, שבאה מכיוון כפר-כנה וטורען נגד כוחותינו אשר החזיקו בסג'רה הערבית. האויב, שהיה עדיף בכוח האדם, והיה לו יתרון בהחזקת המשלטים המרובים בסביבה, הדף את כוחותינו מן המשלטים לאחר קרב ממושך ואכזרי. היחידות שלנו נסוגו אל המשלטים המזרחיים של הכפר ומשם המשיכו לרתק באשם את כוחות האויב.

הכפר נהפך לשטח-הפקר הנתון באש משני הצדדים. עם לילה נסוגו כוחות האויב וחזרו לנקודות-מוצאם ואלו יחידותינו שבו והחזיקו בשטחים שנשמטו קודם מידיהם. כיבוש סג'רה הערבית נהפך לעובדה מוגמרת. יחידות-אויב, שניסו לצאת מלוביה בכיוון לסג'רה, נתקלו באש חזקה של מחלקת החסימה ויצאו באבדות רבות. לאחר כמה נסיונות שנכשלו חזרו לכפר וצלפו מעמדותיהם הקיצוניות לעבר המושבה ועמדות המחלקה.

*

לא כן התפתחו הדברים בגזרת הזבחים. עם השגת משימת-הפשיטה: תקיפת בתי ה"דהראת", ניתנו הוראות באלחוט ליחידות לסגת מן השטח. מאחר שלא היתה כל תכלית להחזיק בשטחים אלה שאינם נוחים להתגוננות והאויב יכול היה לרכז בהם כוחות עדיפים.

למרות הקריאות הדחופות, התמהמהה הנסיגה. האנשים, שקצתם היו בלתי-מאומנים ובלתי-ממושמעים, פשטו בבתים לבזבז, בלי שיוכלו מפקדיהם להשתלט עליהם במהירות המספיקה, כדי להוציאם בזמן.

התקפת-הנגד החלה בשעה 8.30 לערך. כוח-אויב בעוצמה של שתי פלוגות, שנראו כאנשי צבא סדיר ומצוידים במכוונות ומרגמות, פיתח התקפה מצד גבעות כפר-כנה השולטות על שטחי הזבה, וכפריים ערבים נראו כשהם מתקדמים גם מן האגף הדרומי. מצד דבוריה, אש-האויב פגעה בכמה אנשים, מהם נפגעו בשטח המכוסה אש ללא שום אפשרות להוציאם. הנסיונות להוציאם גרמו לתוספת נפגעים. האויב תקף במהירות ובשיטתיות, אשו היתה קטלנית, ומספר הנפגעים הלך ורב.

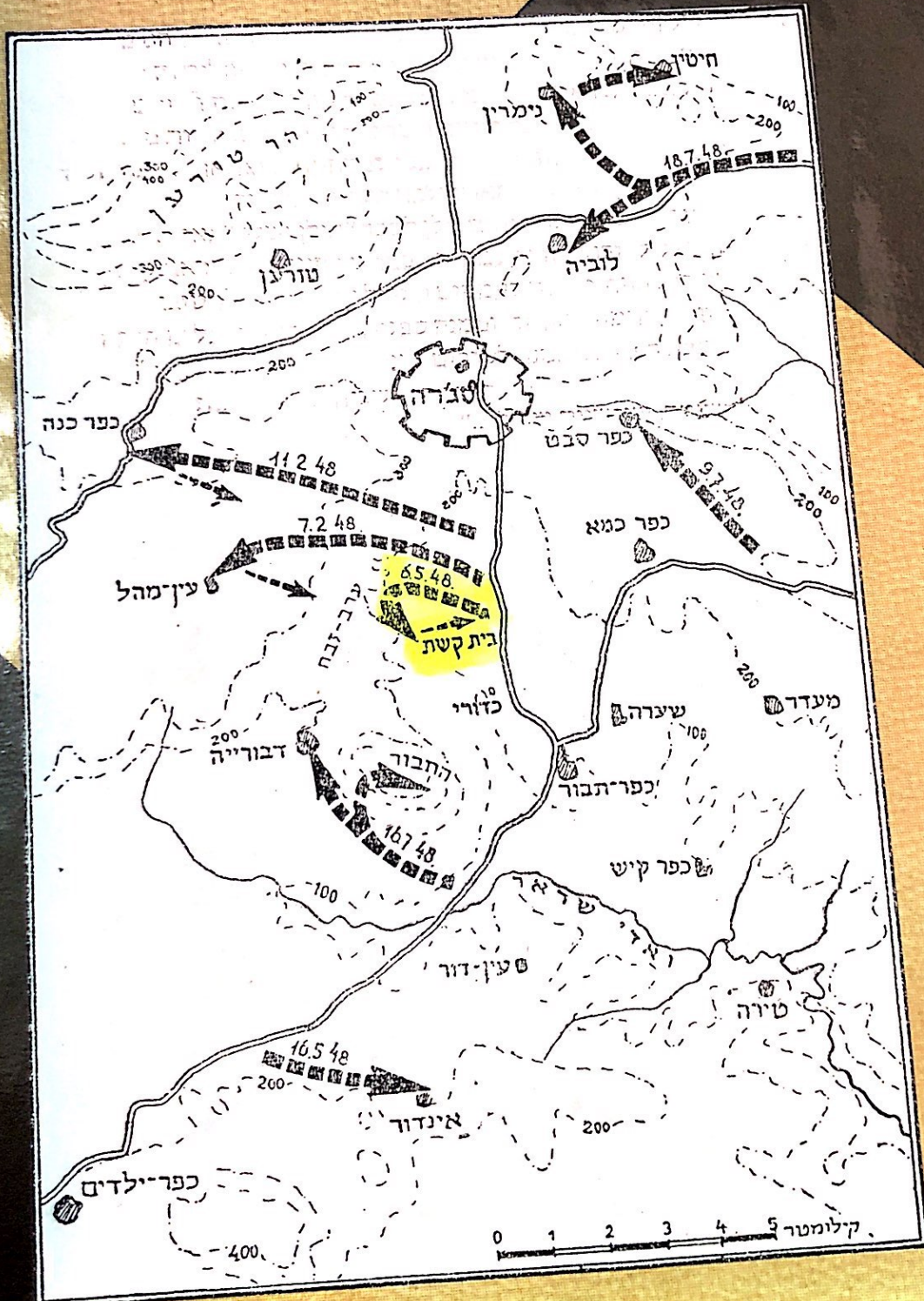
נסיגה משטח זה, תחת אש, כמוה כאיבוד-לדעת. הוחלט לנסות ולהחזיק מעמד בין כמה ביקתות עד חשכה. ההתקפה גברה, ואתה רבו הנפגעים. לא היתה ברירה, אלא לסגת. אנשינו נאלצו לסגת מתוך שטח גבעי, המכוסה סלעים ושיחים רבים, אל תוך שטח פתוח, החסר עמדות טבעיות וכולו נתון לאש מכל עבר. למרבה הצרה אולה התחמושת למכוונות, וכן לנשק הקל. למרגמת 3" היחידה, שהיתה ברשותנו נשבר המקור... הוצק אירון "פרימוס", ואחד מאנשינו, שצויד במקלע, עלה בו כדי לסייע לנסיגה בעזרת אש-אוטומטית מן האויר.

הנסיגה היתה איטית וקשה, כשהאירון "צולל" מלמעלה ומטיל צרורות ביחידות האויב המתקדמות. מחיר יקר שילמנו בעד ההתפרקות שלאחר-הנצחון. תגבורות האויב התקדמו לעבר בית-קשת, — הוא כיוון נסיגת היחידות. היה הכרח להזעיק תוספת כוח רזרבי לבלימת ההתקדמות. המחלקה, שהטרידה את לוביה, נקראה באלחוט לבוא לעזרה. במכוונה ובמרגמה שהיו ברשותם בלמו את התקדמות האויב. ה"פרימוס" הופיע שוב והטיל את פצצותיו על ריכוזי האויב. עם ערב עזבו כוחות האויב את השטח בהשאירם בגבולות הזבחים משמרות קדמיים בלבד. מפי מודיע מהימן נודע לנו כעבור זמן, שבתי החולים והמנוזרים מלאו פצועים רבים מאנשי הזבה. שרידי הזבחים עזבו את מקומם, והשטח נשאר ריק, אף מיחידות קטנות שהחזיקו בו לשם-תצפית.

סיכמו את הפעולה ומצאו, כי המטרה הושגה באבדות לא מוצדקות. שבאו מחמת גמיכותה של רמת-האימון והמשמעת הלקויה. היה זה לקח יקר, שלמדנו ממנו הרבה. בימים ההם לא שיערנו מה גורלי היה מבצע זה לגבי הגליל-התחתון ועמק-הירדן, עם הפלישה ב-15 במאי.

יצחק ברושי

מפת הקרב שבו נפל נגיי דויד ז"ל

בית קשת - הקרב בו נפל דויד ז"ל

לאחר שאובטח הקו המזרחי של גבול מרחב-הגדוד, הופנה הכוח לגזרתו המערבית — לקו לוביה-סג'רה-זבח-תבור.

הכפר הערבי סג'רה — ממערב, ולוביה הרצחנית — מצפון-מזרח שמרו על סג'רה היהודית והיו בחזקת איום רציני ומתמיד לגביה ולגבי שאר ישובינו הדלילים בתחומי הגליל-התחתון. שני כפרים ערביים אלו נתבססו על עורף חזק ועשיר-אוכלוסיה אשר רמתה ה"מוראלית" היתה גבוהה ביותר בדרך כלל, ואשר נתחזקה עוד יותר בעקבות נצחונותיהם הקודמים, בפגיעותיהם בשיירות עבריות לטבריה ולגליל ובהתקפתם הרצחנית על אנשי בית-קשת.

לאחר שיקול יחסי-הכוחות בגזרה, הוחלט להצטמצם באופן ארעי בכיבוש סג'רה הערבית, ובאותו זמן עצמו לפשוט בממדים גדולים על שבט הזבחים המפורסם וכן להטריד ולרתק את לוביה ריתוק קשה.

הכפר הערבי סג'רה, אשר בתיו הקיצוניים נגעו ממש בבתי סג'רה העברית, היה מוגן יפה. נוסף ללוחמים בני המקום חנו בכפר גם כוחות מתנדבים מן החוץ. שבט הזבחים, שהיה מפורז על פני שלוחות התבור, היה קוֹ-הגנה טבעי מצוין בפני כל נסיון חדירה שלנו לעומק תחומי נצרת. ואלו לוביה יושבה על אם הדרך כשהיא חולשת על נתיב התחבורה לגליל ולטבריה. אולם באותה שעה דלים היינו בכוחות, וכיבושה היה למעלה מיכולתנו.

בעת שירותו הצבאי

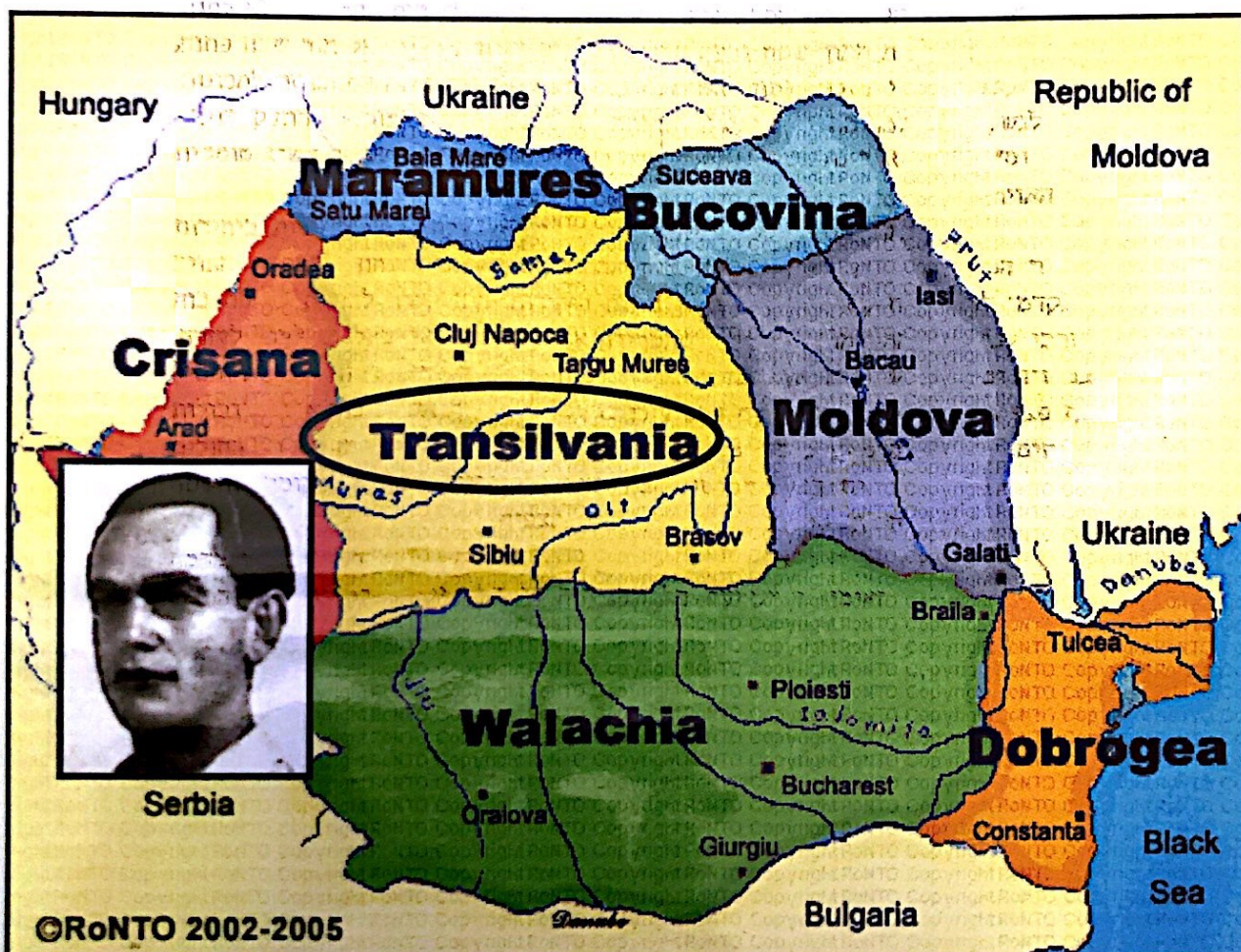

"...וכשהוזרק אהוביך עצמו כחייל
עשה זאת על הצד הטוב ביותר."

עיר הולדתו טרנסילבניה של דוד

היא אזור היסטורי המהווה את חלקה המערבי והמרכזי של רומניה.

תנועת נוער בו היה דוד ז"ל

תנועת הבונים נוסדה בלונדון בשנת 1929. מטרתה
היו טיפוח התרבות היהודית והלשון העברית, וחינוך
חבריה להחשת התחייה הלאומית דרך הגשמה אישית-
חלוצית ברוח תנועת העבודה.

תחביבו של דוד ז"ל

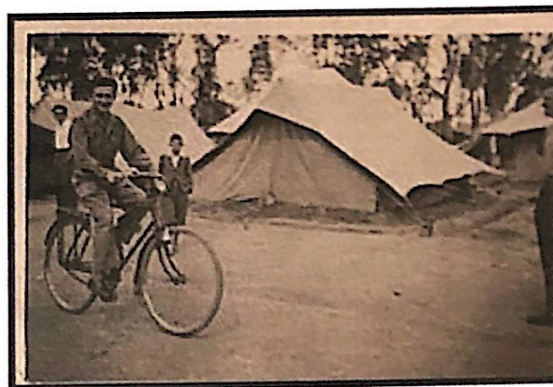
כדורגל) הלחם של כדור ורגל (הוא ענף ספורט קבוצתי
פופולרי הנפוץ ברחבי העולם. במשחק משתתפות
שתי קבוצות, שמטרת כל אחת היא להכניס את כדור
המשחק לתוך שערה של השנייה. כל קבוצה מונה אחד
עשר שחקנים, אם כי ישנן גרסאות בנות מספר נמוך יותר
של משתתפים ובין מקורות המשחק גם גרסאות
המוניות. הכדורגל נחשב לספורט הפופולרי ביותר
בעולם, וכ-240 מיליון איש ברחבי העולם משחקים
כדורגל באופן סדיר. במסגרת הענף פועלים כ-300,000
מועדונים

במחנות העבודה תקופת הנאצים

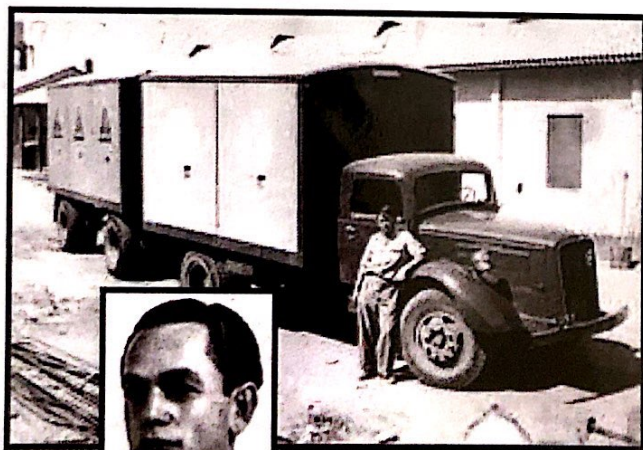
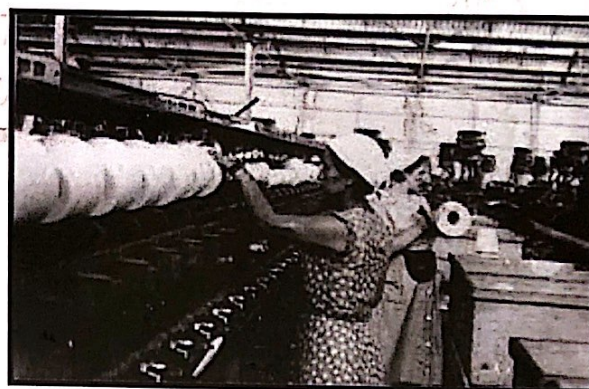
צייר הבריחה מרומניה לישראל

מפעל אתא בו דוד ז"ל עבד

בשנת 1934 הקימו במקום בית חרושת
להכנת אריגים שנקרא "אתא" ראשי תיבות של
"אריגים תוצרת ארצנו", ולכן שונה שם
המושבה ל"כפר אתא"

ת.נ.צ.ב.ה.
נג'י דויד
1924-1948

...אלך נעבאר און באלם
און יפה האלדער ווערסט
די הארץ שטעלסט, לעבסט
ללא חתך און לעבן לעבן.
אויב ווערסטו ביום
און תשובה בעל אברהם.

חיים שני